

Rhynchosinapis cheiranthos (Vill.) Dandy bij Ravenstein

door

F. ADEMA (Rijksherbarium, Leiden)

Op 25 mei 1980 verzamelde ik in de gemeente Ravenstein op de opritten van het viaduct over de snelweg Nijmegen –'s-Hertogenbosch nabij Huisseling een fraaie, geelbloeiende crucifeer. De plant viel – behalve door de bloemkleur – ook op door zijn ruige beharing en zijn merkwaardige, blauwachtig paarse kleur. Aangezien in mei de hauwen nog te jong waren, kon dit materiaal niet met zekerheid op naam worden gebracht.

Tijdens de zomere excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland te Ravenstein van 5–12 juli 1980 werden dergelijke planten op vele plaatsen in het excursiegebied waargenomen. De eerste de beste plant, die mij op 5 juli – met rijpe hauwen! – ter determinatie werd voorgelegd, kon vlot als *Rhynchosinapis cheiranthos* worden gedetermineerd. De soort groeit in het Ravensteinse vooral op bermen van wegen, die van Wijchen west- en zuidwaarts lopen naar Oss, Uden en Venray. Daarnaast is zij gevonden op enkele ruderaal plaatsen: een crossterrein bij Wijchen, een fabrieksterrein bij

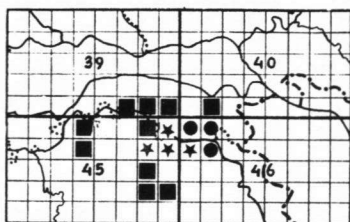

Fig. 1. De verspreiding van *Rhynchosinapis cheiranthos* (Vill.) Dandy in het gebied van Ravenstein. ● = vindplaats vóór 1950; ★ = vindplaats sinds 1950, zoals vermeld in de Atlas van de Nederlandse Flora; ■ = vindplaats in 1980.

Hoogeerd, gem. Overasselt en het stationsterrein van Ravenstein. Eénmaal is de soort verzameld op een akker bij Lith.

Van 21–25 juli 1980 werd ten behoeve van de Atlas van de Nederlandse Flora een excursie gehouden met als standplaats Oisterwijk. Ik ben toen in de gelegenheid geweest enkele hokken bij Uden te inventariseren. Ook daar werd de muurbloemmosterd gevonden en wel langs een weg in de buurt van Uden en langs de Grote Baan noordoostelijk van Odiliapeel.

Op het kaartje van de hand van P.Heukels in de Atlas van de Nederlandse Flora I (MENNEMA c.s., 1980) wordt deze soort vermeld voor 4 uurhokken na 1950. Daar kunnen thans 10 uurhokken aan worden toegevoegd (fig. 1). In de uurhokken 45.18 en 45.28 is de soort zowel vóór als na 1950 gevonden, alsook in 1980; in het uurhok 45.27 zowel na 1950 als in 1980.

Voor deze (plotselinge) toename van 4 naar 14 hokken zijn twee verklaringen mogelijk. In de eerste plaats kan *R. cheiranthos* zich in de laatste jaren langs de merendeels nieuwe wegen sterk hebben uitgebreid. Transport van zaad met grondverzet voor de wegaanleg lijkt mij een mogelijke manier van verspreiding. In de tweede plaats wordt deze soort in jong stadium waarschijnlijk slechts herkend — hoewel zij zeer opvallend en goed kenbaar is — en met de rest van de geelbloeiende cruciferen zonder rijpe hauwen op de hoop van de moeilijk determineerbare planten geworpen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de soort bij goed zoeken in het door mij aangegeven gebied nog vaker zal worden gevonden.

Literatuur

MENNEMA, J., A. J. QUENÉ-BOTERENBROOD & C. L. PLATE, 1980. Atlas van de Nederlandse Flora 1. Amsterdam.

Rhynchosinapis cheiranthos (Vill.) Dandy near Ravenstein

Several new records of *Rhynchosinapis cheiranthos* are mentioned. A map (fig. 1) with the new localities and those recorded in the Atlas of the Netherlands Flora is given. Since 1950 this species is now known in 14 hour-squares, instead of 4 hour-squares as is given in the Atlas.